

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ШОСТКИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ШОСТКИНСЬКА МІСЬКА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ
ШОСТКИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ЗАНЯТТЯ

ДЛЯ ГУРТКІВ БОТАНІЧНОГО ПРОФІЛЮ
КОНТИНГЕНТ ВИХОВАНЦІВ: 4-6 КЛАСИ

ТЕМА ЗАНЯТТЯ:

«ВПЛИВ ФАКТОРІВ НЕЖИВОЇ ПРИРОДИ НА РОЗВИТОК РОСЛИН»

РОЗРОБКУ ПІДГОТУВАЛА:
КЕРІВНИК ГУРТКОВОЇ РОБОТИ
ГУТЯНКО
ОКСАНА ОЛЕКСАНДРІВНА

АДРЕСА ЗАКЛАДУ:
М. ШОСТКА, ВУЛ. ДЕПУТАТСЬКА 6А,
ТЕЛ. 7-27-26

М. ШОСТКА

Тема заняття: «Вплив факторів неживої природи на розвиток рослин»

Мета:

- сформувати уяву про групи екологічних факторів; забезпечити засвоєння знань про фактори неживої природи та їх вплив на розвиток рослин;
- розвивати творчу та пошукову активність, продовжити формувати вміння працювати у малих групах, проводити дослідження, порівнювати, узагальнювати, робити висновки;
- виховувати етичні взаємовідносини у колективі, сприяти формування уявленню про зв'язок теорії з практикою, формувати екологічний світогляд.

Терміни та поняття: фактори неживої природи (абіотичні, біотичні, антропогенні).

Тип заняття: комбінований.

Форма заняття: тренінг.

Методи та прийоми:

1. Інформативний: бесіда, мозкова атака, захист дослідницьких проєктів;
2. Репродуктивний: прийом «Мозкова атака»; розв'язування ребусів; прийом «Акваріум»; гра «Ураган»; прийом «Мікрофон»
- 3 Пошуковий: робота в малих групах, рішення екологічних задач.

Обладнання: учнівські презентації, плакати; силуети цибулинок; ребус на плакаті (додаток 1); задачі для кожної групи.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

1) Привітання учасників тренінгу (2 хв.)

Давайте привітаємося, побажаємо один одному приємного дня і подаруємо квітку.

Привітання починає вчитель: Добрий день, (Маша). Бажаю тобі приємного дня і дарую ось цю квіточку. Коли коло замкнеться, квіточка (штучна) знову повернеться до вчителя.

2) Знайомство (4 хв.)

Уявіть себе рослиною. Скажіть сусіду справа що ви (рослина) любите більше за все і чому. Наприклад: я люблю сонечко, воно дає тепло і світло.

3) Повторення правил тренінгу (1 хв.)

4) Повідомлення теми заняття й з'ясування очікувань гуртківців (5 хв.).

Кожен отримує силует цибулини і записує на ньому свої очікування від заняття, а потім приєднує їх до дошки в нижній її частині і озвучує.

II. Актуалізація теми.

1) Мозкова атака (2 хв.).

– Яким було домашнє завдання? Відповіді учнів.

– А які ще фактори можуть впливати на розвиток рослинного організму? Відповіді учнів.

III. Вивчення нового матеріалу

1) Розв'язування ребусів (2 хв.)

Якщо ви розгадаєте ребуси, то зможете дізнатися, на які три групи поділяють усі ці фактори. Щоб розгадати ребуси, треба вписати букви в пелюстки. Починайте читати терміни від зірочки.

2) Пояснення термінів (2 хв.).

Біотичні (від грець. біос – життя) – фактори живої природи. Абіотичні (від грець. а – заперечення, біос – життя) – фактори неживої природи. Антропогенні (від грець. антропос – людина) – фактори людської діяльності.

3) Релаксаційна гра (2 хв.)

На долівці намальовано (крейдою) три великих кола щоб всі діти разом могли туди стати, в яких написано назви груп екологічних факторів. Гуртківці стоять за межами цих кіл. Вчитель наводить приклади будь-яких конкретних екологічних факторів (дощ, завод, бджола, черв'як, вітер, фіалка, машина і т.д.), а діти, зрозумівши, до якої групи вони належать, повинні швидко зайняти правильне коло. Це і потренує всіх разом, і розрядить обстановку.

4) Підсумки проекту «Вплив факторів неживої природи на розвиток рослин» (30 хв.)

Кожна група дітей захищає свій проект: демонструє плакат чи презентацію, пояснює результат дослідження, повідомляє цікаві факти, знайдені в літературі.

Головний висновок, який повинні зрозуміти гуртківці, полягає в тому, що занадто сильна або занадто слабка дія фактора пригнічує розвиток рослини. Але кожен фактор має «золоту серединку» позитивного впливу на рослину. Іншими словами, буває оптимальна сила дії фактора, а збільшення чи зменшення її веде до пригнічення розвитку рослини.

5) Гра «Ураган» (1 хв.)

Вчитель постійно говорить «ураган для тих,...». І всі, кого стосується кінець даної фрази, мають швидко встати з свого стільця і сісти на інше вільне місце в колі. Список запропонованих фраз можна продовжити або змінити. Але не варто грати більше двох хвилин:

Ураган для тих,... . хто досліджував вплив світла на розвиток рослин.

.... хто досліджував вплив тепла на розвиток рослин.

.... хто досліджував вплив води на розвиток рослин.

.... хто досліджував вплив абіотичних факторів на розвиток рослини.

....кому сподобалося проводити дослідження.

....хто відчув себе маленьким професором. і т.д.

6) Розв'язування задач з екологічним змістом (25 хв.).

Приєм «Акваріум». Діти продовжують працювати в групах. Кожна група розв'язує свою задачу: обговорює між собою і приходять до якогось висновку. Обговорення триває 5 хвилин. Потім кожна група звітує про свою відповідь. Спочатку задача зачитується, а потім логічно пояснюється відповідь. Слухачі мають дослухати до кінця. І лише після того, як група закінчила свою думку, можуть доповнити відповідь, уточнити, задати запитання або висказати свою версію відповіді.

Задачі:

– На узліссях та лісових галявинах серед кущів глоду, шипшини іноді зустрічаються смородина, агрус. Яким чином могли потрапити до лісу ці рослини?

– Відомо, що сосна здатна пристосовуватися до різних умов існування. Поясніть, чому на піщаному ґрунті корінь сосни росте углиб, а на болоті коренева система сосни поверхнева. До якого фактору пристосовується у такий спосіб рослина?

– Дві рослини були висаджені в глиняні горщики з однаковим ґрунтом. Догляд за ними був однаковим, але стінки однієї посудини були пофарбовані емалевою фарбою. В якому горщику краще розвиватиметься рослина?

IV. Підсумок заняття

1) Гра «Мікрофон» (3 хв.)

Гуртківці передають по колу уявний мікрофон і дають відповідь на запитання:

– Чого я навчився у ході виконання проекту?

– Чи справдилося моє сподівання? Якщо сподівання справдилося, то дитина забирає свою цибулинку з собою.

2) Робимо висновок про роль води та сонця в житті рослини:

Кожна рослина для нормального розвитку потребує оптимальну кількість води, тепла і світла.

Сонце є джерелом тепла і світла для рослин.